

Suomen Sukellus- ja Ylipainelääketieteellinen Yhdistys (SSLY)

Tiedote Suomen Urheilusukeltajain Liitolle

Asia: Harrastussukeltajan lääkärintarkastukseen liittyvä keuhkojen röntgenkuvaus

SSLY on selvittänyt harrastussukeltajan lääkärintarkastuksen yhteydessä otettavan keuhkojen röntgenkuvauksen tarkoituksenmukaisuutta seuraavin johtopäätöksin:

Keuhkojen röntgentutkimus (thorax-röntgen) on muihin nykyään käytössä oleviin keuhkojen kuvantamismenetelmiin verrattuna epäherkkä ilmaisemaan sellaisia keuhkomuutoksia, joilla olisi merkitystä sukeltamisen aikana. Toisaalta uudistunut ohjeisto säteilyn lääketieteellisestä käytöstä edellyttää, että on olemassa näyttöä tutkimuksen hyödystä (Säteilyturvalaki, asetus ja niitä täydentävät ohjeet).

Keuhkorepeämään altistavat keuhkojen rakennemuutokset ovat harvinaisia (0,1-0,2% harrastussukeltajien lääkärintarkastuksen vuoksi tehdyissä tutkimuksissa).

Osa keuhkorepeämien yhteydessä tietokonekerroskuvauksella (CT-kuvaus) todetuista keuhkojen rakkulamaisista muutoksista ei näy tavallisissa keuhkokuvissa (jopa n. 1/3 ilmenneistä keuhkorepeämistä).

SSLY suosittelee, että vastaisuudessa keuhkojen röntgentutkimus (thorax-röntgen) tehdään harrastussukeltajan lääkärintarkastuksen yhteydessä vain tutkivan lääkärin harkinnan jälkeen, mahdollisen epäillyn sairauden toteamiseksi. Tällöin voidaan tutkimusmenetelmäksi tilanteen mukaan valita myös muu radiologinen tutkimus, esimerkiksi keuhkojen tarkkapiirtotietokonekerroskuvaus (Thorax-HRCT).

Tämä uusi suositus korostaa sukeltajan lääkärille antamien esitietojen tarkkuutta ja luotettavuutta sekä itse lääkärintarkastuksen huolellisuutta ja kriittisyyttä erityisesti keuhkojen osalta. Mikäli on hiukankin epäselvyyttä sukeltajan sukelluskelpoisuudesta on suositeltavaa, että konsultoidaan sukelluslääketieteeseen perehtynyttä lääkäriä tai alan erikoislääkäriä.

SSLY suosittaa, että harrastussukeltajan lääkärintarkastukset pyritään keskittämään lääkäreille, jotka ovat perehtyneitä sukeltamisen erityisolosuhteiden aiheuttamiin ongelmiin. Myös on tärkeää, että kyseiset lääkärit tekevät tarkastuksia riittävän usein (vähintään 10 vuodessa) ja päivittävät tietojaan säännöllisillä koulutuksilla (vähintään 1 koulutus/ 2 vuotta). Nämä ohjeet ovat suosituksena Eurooppalaisten sukelluslääketieteen katto-organisaatioiden EDTC:n (European Diving Technology Committee) lääketieteellisen komitean ja ECHM (European Committee for Hyperbaric Medicine) ohjeessa harrastussukeltajille tehtäviä lääkärintarkastuksia tekevistä lääkäreistä.

Helsingissä 15.11.2002

SSLY:n hallituksen puolesta

Jari Suvilehto
korva-, nenä- ja kurkkutautien erikoislääkäri
sukellus- ja ylipainelääketieteen erityispätevyys
SSLY:n puheenjohtaja
jari.suvilehto@kolumbus.fi